

BELEID MAAK JE SAMEN

HOE JE JONGEREN MET ERVARING MET DAK- EN/OF THUISLOOSHEID BETREKT BIJ WOONBELEID & HET ONTWIKKELEN VAN WOONZORGVISIES.

HET ONDERZOEK IS GEDAAN DOOR:

**RALF, SHIRA, KYLE, KELLY, RAUN, LUC,
SELMA, AMAL, JORDY & FATIMA**

INLEIDING

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is druk bezig met nadenken over hoe diverse aandachtsgroepen zo goed mogelijk gehuisvest kunnen worden in de huidige krappe woningmarkt. Om antwoord te vinden op deze vraag is samenwerken met de doelgroep zelf van cruciaal belang. Als Jongerenpanel de Derde Kamer waren we dan ook heel blij dat we het ministerie en gemeenten advies mogen geven *hoe* (voormalig en dreigend) dak- en thuisloze jongeren* het best betrokken kunnen worden bij de totstandkoming en uitvoering van woonbeleid algemeen en woonzorgvisies in het bijzonder.

Bij Jongerenpanel de Derde Kamer is wonen een terugkerend thema. Aan de hand van de vraag: “Wat betekent wonen voor jou?” begon ons gesprek over wonen. Zoals je hierboven kan lezen is het hebben van een passende plek om te wonen, een thuis, noodzaak om te kunnen functioneren in de maatschappij.

In dit document, vind je inspiratie en concrete manieren om jongeren met ervaring met dak- en/of thuisloosheid te betrekken bij het tot stand komen van (woon)beleid.

Voor de totstandkoming van dit inspiratiedocument heeft het Jongerenpanel gesproken met diverse betrokkenen en experts op lokaal niveau, waaronder een aantal gemeenten, regionaal contactpunt en Expertteam Huisvesting Aandachtsgroepen (EHA). We hebben deze partijen bevraagd op of en hoe ze jongeren hebben betrokken bij het maken van de visie, waar ze tegenaan lopen in dit proces en welke zaken ze, met betrekking tot participatie, graag met andere gemeenten willen delen ter inspiratie.

Daarnaast delen we verschillende verhalen van jongeren. De ervaringen die jongeren delen maken - in onze beleving- helder waar ervaringskennis het beleid raakt en hoe hun ervaringen input zijn om te komen tot een woonzorgvisie die daadwerkelijk een positieve impact heeft op de toekomst van (dreigend) dak- en thuisloze jongeren.

Tot slot delen we vanuit onze eigen kennis en ervaring een aantal adviezen over het betrekken van dak- en/of thuisloze jongeren bij het vormen van beleid.

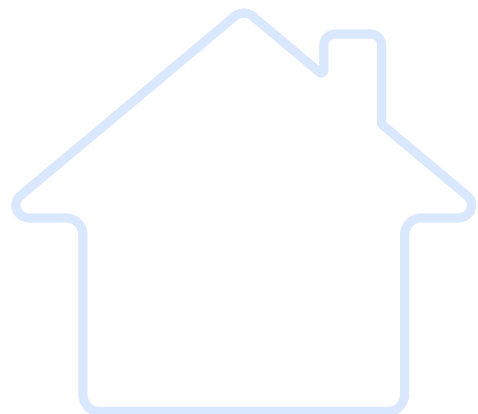
In de bijlage van dit stuk vind je twee stappenplannen die kunnen helpen bij het betrekken van jongeren bij het tot stand komen van (woon)beleid.

*Wanneer er in deze tekst over jongeren of burgers gesproken wordt, refereren we naar (dreigend)dak- en/of thuisloze jongeren. Dit doen we voor de leesbaarheid én omdat we het belangrijk vinden dat (voormalig en dreigend) dak- en/of thuisloze jongeren ook aangesproken worden als jongeren of burgers.

INHOUD

- 05 Waarom is het belangrijk om jongeren met ervaring op het gebied van dak- en/of thuisloosheid te betrekken bij het tot stand komen van beleid?
- 07 In gesprek met stakeholders.
- 13 Inspiratie; leren van de ervaring van jongeren.
- 16 Slotwoord Jongerenpanel de Derde Kamer.
- 17 Bijlage 1: Wat en hoe kan je doen om jongeren te betrekken bij de totstandkoming van beleid.
- 19 Bijlage 2: Literatuur

WAAROM IS HET BELANGRIJK OM JONGEREN MET ERVARING OP HET GEBIED VAN DAK- EN/OF THUISLOOSHEID TE BETREKKEN BIJ HET TOT STAND KOMEN VAN BELEID?*

Jongerenpanel de Derde Kamer is partner van [SamenThuis2030](#). Gezamenlijk schreven wij een whitepaper over [betekenisvolle participatie](#) in de beleidscyclus. Enkele relevante alinea's uit dit whitepaper worden hieronder geciteerd:

"Nut en noodzaak van betekenisvolle participatie

Dak- en thuisloosheid onder jongeren is een groeiend probleem in Nederland. Er is nieuwe wet- en regelgeving nodig – én een betere uitvoering daarvan – om dit probleem op te lossen. De ervaringen van jongeren die dit zelf hebben meegemaakt, leiden tot meer begrip en inzicht over het complexe onderwerp. Dat geldt ook voor de input van onafhankelijke belangenbehartigers. Hun kennis en ervaring leveren bouwstenen op voor een effectievere aanpak. Daarbij krijgt de overheid op deze manier meer inzicht in de uitvoering en impact van wet- en regelgeving in de praktijk. Dat is leerzaam en geeft de mogelijkheid om tijdig bij te sturen. De investering aan de voorkant van beleidsontwikkeling zorgt hierdoor dus ook voor minder problemen en verspilling aan de achterkant. Daarnaast draagt betekenisvolle participatie bij aan positieve beeldvorming en het tegengaan van stigma. Wanneer jongeren met ervaringskennis de ruimte krijgen om hun stem te laten horen, en zij ervaren dat er naar hen wordt geluisterd, zorgt dat voor meer zelfvertrouwen en eigenwaarde. De kans is dan groter dat mensen (weer) toekomstperspectief zien.

Participatie is een recht, juist van mensen in kwetsbare situaties.

Het recht is verankerd in meerdere internationale mensenrechtenverdragen en daarmee heeft de Nederlandse overheid zichzelf verplicht om er gehoor aan te geven. Het is dus niet mogelijk om deze rechten na te komen zónder (dreigend) dakloze jongeren te betrekken bij beleid over dakloosheid. Dit is onderdeel van de ‘mensenrechtenbenadering’. Die geeft de principes weer waaraan beleidsprocessen moeten voldoen om mensenrechten te kunnen bevorderen. Het recht op participatie is onder andere verankerd in de volgende verdragen: het Internationaal Verdrag over Economische, Sociale en Culturele Rechten, de Verenigde Naties Richtlijnen voor de implementatie van het recht op participatie in publieke zaken, het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind en het Verdrag over de Rechten van Mensen met een Beperking.”

IN GESPREK MET STAKEHOLDERS

Voor dit inspiratiedocument zijn gesprekken gevoerd met gemeenten, een regionaal contactpunt en het EHA.

Opvallend is dat slechts een klein aantal van de gesproken gemeenten jongeren met ervaring op het gebied van dak- en/of thuisloosheid betreft bij het vormen van de woonzorgvisie. In het bestuurlijk akkoord dat de VNG namens alle gemeenten heeft ondertekend bij het lanceren van het Nationaal Actieplan Dakloosheid Eerst een Thuis (hierna NAD) onderschrijven Nederlandse bestuurders het belang van een integrale aanpak en de rol mensen met ervaring om dakloosheid voor 2030 uit te bannen en voorkomen. Actielijn 5 van het NAD beschrijft het belang van het betrekken van mensen met ervaring en hun belangenbehartigers bij het gehele beleidsproces. Een goede lokale of regionale woonzorgvisie is noodzakelijk om de ambitie om dakloosheid voor 2030 uit te bannen en te voorkomen te realiseren. Daarom is het belangrijk dat gemeenten jongeren met ervaring op het gebied van dak- en/of thuisloosheid betrekken bij het vormen van de woonzorgvisie.

De gesprekken met gemeenten gaven inzicht in de redenen waarom de gesproken gemeenten nog niet overgegaan zijn tot samenwerking met jongeren met ervaring op het gebied van dak- en/of thuisloosheid. Een enkele gemeente is hier al wel in geslaagd en is hier ook direct enthousiast over. De gesprekken brachten ook naar voren dat sommige gemeenten de overtuiging hebben dat zij nog niet klaar zijn om jongeren te betrekken bij beleidsvorming.

Waar lopen gemeenten tegenaan in het opzoeken van de samenwerking met de doelgroep dak- en/of thuisloze jongeren?

Gemeenten geven aan dat ze bij het betrekken van inwoners bij de vorming van de woonzorgvisie niet direct denken aan de doelgroep jongeren en daarmee ook niet aan jongeren met ervaring rondom dak- en/of thuisloosheid. De focus ligt in veel gemeenten op het betrekken van de oudere doelgroep oftewel senioren die vanuit zelfstandig wonen naar een woning met zorg uitstromen. Ook dan is er weinig direct contact met de doelgroep maar vooral contact met organisaties die er, lokaal, voor deze doelgroep zijn.

Wat ook wordt genoemd is dat de manier waarop de gesprekken over woonzorgvisie worden gevoerd te abstract zouden zijn voor jongeren, dit hangt samen met het punt dat wordt gemaakt over dat de tijd nog niet rijp is om participatie echt te omarmen. Mede omdat er in het beleidsvormingsproces te weinig tijd en ruimte zit ingebouwd om participatie van de doelgroep in te richten en toe te passen. Het raadplegen van de doelgroep voelt hierdoor vaak als het hoogst haalbare. Als laatste geven gemeenten aan dat er vanuit het Rijk veel van hen gevraagd wordt en dat ze zich hierdoor op sommige momenten zelfs overvraagd voelen. Dit gevoel straalt ook af op de organisaties waarmee de gemeenten lokaal samenwerken. Bijvoorbeeld woningcorporaties die door verschillende directies binnen de gemeentelijke organisatie over verschillende vraagstukken worden bevroegd en in verschillende overlegstructuren belanden.

6 GELEERDE LESSEN VAN GEMEENTEN RONDOM PARTICIPATIE VAN JONGEREN BIJ DE ONTWIKKELING VAN WOONBELEID

1. Koppel het vormgeven van de participatie binnen je gemeente aan andere programma's waarin aandacht is voor dezelfde doelgroep.

Voor de doelgroep dak- en/of thuisloze jongeren geldt dat 'ze' aan meerdere beleidsterreinen raken. Het kan binnen je organisatie helpen om samenwerking op te zoeken met een ander programma dat zich richt op dezelfde doelgroep. Hierdoor zorg je ervoor dat beleid vanuit verschillende domeinen congruent is aan elkaar en dat jongeren en maatschappelijke partners niet worden overvraagd. Jongeren hebben de wereld niet in stukjes geknipt. Dit hebben wij als samenleving gedaan met onze afdelingen en verschillende beleidsterreinen, loketten en instanties. Voor een jongere is de gemeente vaak een vrij abstract geheel, zij zijn zich over het algemeen niet bewust van de verschillende domeinen, directies en afdelingen. Dat is ook niet voordelig om bij te kunnen dragen. Vanuit de gemeentelijke organisatie heb je een werkwijze in te richten die het laagdrempelig maakt voor jongeren om met hun ervaring, mening en kennis bij te dragen aan het beter maken van beleid dat raakt aan hun leven.

2. Zie het vormgeven van de participatie niet als een project an sich, maar als een proces. Zet geen punten maar komma's,

Vaak is het zo dat de participatie rondom beleidsvorming als een losse fase, of als een project wordt gezien. Terwijl je de doelgroep eigenlijk in de gehele beleidscyclus zou moeten betrekken. Door het een doorlopende samenwerking te laten zijn, voelt het ook minder zwaar om aan de start van nieuwe beleidsvorming de doelgroep te betrekken. Je hebt namelijk al een relatie opgebouwd met organisaties die ervoor jongeren zijn, je kan jongeren waar je al eerder mee samen hebt gewerkt opnieuw vragen bij te dragen en er zijn misschien ook al overlegstructuren vanuit voorgaande samenwerkingen die je opnieuw kunt gebruiken. Daarnaast is het voor jongeren goed om te weten dat ze niet op komen draven voor iets eenmaligs, maar dat de gemeente geïnteresseerd is in een duurzame, structurele en betekenisvolle samenwerking. Hiermee groeit ook het vertrouwen in de overheid aan de kant van jongeren.

3. Wees een stabiele overheid, vertoon betrouwbaar gearag richting inwoners.

Zoals in het bovengenoemde punt zorgt het tonen van betrouwbaar gedrag vanuit een gemeente ervoor dat jongeren het vertrouwen in de overheid in bredere zin terugkrijgen. Hiervoor is het nodig dat je als overheid aan verwachtingsmanagement doet aan de voorkant van een participatieproces. Je kunt niet op alles wat de jongeren inbrengen antwoorden met een 'ja'. Er zijn kaders, mogelijkheden etc. Als je dit aan de voorkant goed uitlegt en helder maakt waar ze wel invloed kunnen uitoefenen en ze vervolgens aan na afloop inzicht kan geven wat deze invloed voor elkaar heeft gekregen zal dit een positieve ervaring zijn voor de betrokken jongeren. Iets heel concreets dat kan helpen in het tonen van betrouwbaar gedrag is het terugkoppelen van de dingen die je doet. Zo kan het voor jongeren heel waardevol zijn om te horen wat er met hun input wordt gedaan nadat ze deel hebben genomen aan een sessie.

4. Investeer in de samenwerking met organisaties die er primair zijn voor de doelgroep die je wil betrekken.

Jongeren zijn niet eeuwig jong. Mede daarom is het belangrijk om te investeren in relaties met organisaties die er voor jongeren zijn. Denk hierbij aan jeugdhulp/zorgorganisaties, jeugdwerk, woningcorporaties, onderwijsinstellingen, belangenbehartigers voor deze doelgroep etc. Zij hebben op dagelijkse basis contact met jongeren, de professionals die er werken weten goed wat er speelt en als je relatie met deze clubs goed is heb je als gemeente toegang tot een grote groep jongeren. Als deze relatie duurzaam en structureel is, voelt het voor de betreffende organisaties niet zo dat je af en toe aan klopt als gemeente om hun jongeren te bevragen. Organisaties zullen de samenwerking waarderen omdat ook zij voelen dat ze dichtbij beleidsvorming staan en er beleid gemaakt wordt dat meer aansluit op de wensen en behoeften van de praktijk.

5. Evalueer tussentijds met alle betrokkenen (jongeren en organisaties)

Wanneer je een participatieproces start is het goed om in acht te nemen dat het niet in een keer goed gaat. En dat is oké. Ook als overheid is het goed om je op momenten kwetsbaar/lerend op te stellen in de samenwerking met jongeren en organisaties die er voor hen zijn. Samen met alle betrokken partijen tussentijds evalueren en waar nodig bijsturen draagt bij aan het creëren van gedeeld eigenaarschap over het proces. Zo voelt een ieder die bijdraagt dat je tussentijds invloed kan uitoefenen en niet enkel als ‘deelnemer’ onderdeel bent van het proces. Zo ontwikkel je samen een manier van werken die voor iedereen prettig is. Dit draagt ook in belangrijke mate bij aan het herstel van vertrouwen tussen de jongeren en de overheid. Veel dak- en thuisloze jongeren hebben een moeizame relatie met instanties waar zij mee te maken hebben. Zij hebben te vaak ervaren dat de overheid hun tegenstander is, in plaats van een medestander. Regelmatig bespreken hoe de samenwerking verloopt en wat er gebeurt met hun input en ervaringen leert hen dat de intenties van de overheid goed zijn (of minstens niet altijd tegen hen gericht zijn) en hoe zij zelf met een constructieve houding meer invloed kunnen krijgen.

6. Betrek jongeren op specifieke stukken

Het kan best overweldigend voelen als er gesproken wordt over jongeren betrekken bij de gehele beleidscyclus. Toch hoeft dit niet zo te zijn. Jongeren betrekken bij de gehele beleidscyclus betekent niet: jongeren betrekken bij elk detail, elke keuze etc van de gehele beleidscyclus. Het betekent wel, jongeren gedurende de gehele beleidscyclus op een passende manier betrekken. Jongeren langdurig betrekken zorgt ervoor dat ze de resultaten van hun input meekrijgen. Als je ze enkel bevraagd en er daarna geen contact meer is, zal dit een stuk minder bevredigend voelen. Het is oké om jongeren op specifieke onderdelen te betrekken, deze onderdelen kan je zelfs samen met hen formuleren. Zo participeren jongeren op een manier die bij hen past en aansluit bij de opgave waar jij als ambtenaar voor staat. Zo hoeven jongeren niet op elk onderdeel van de woonzorgvisie input te leveren en mee te denken, maar kan het bijvoorbeeld een goede start zijn om in gesprek te gaan over hoe jongeren de uitstroom uit jeugdzorg met verblijf ervaren.

Bespreek ook in een vroeg stadium met jongeren én hun ondersteuners (bij voorkeur onafhankelijke belangenbehartigers) wat zij nodig hebben om te participeren. Het leven van jongeren die dak- of thuisloos zijn of onlangs waren is vaak woelig en herstel kost veel energie en afspraken met verschillende instanties.

A vertical decorative bar on the left side of the page, featuring a light green background with rounded corners. It contains several teal-colored shapes: two slanted ovals at the top, a large stylized 'V' shape in the middle, and two more slanted ovals at the bottom.

In veel gevallen hebben jongeren begeleiding bij het op orde krijgen van praktische zaken of schulden, soms volgen ze therapie wat ook de nodige emotionele hersteltijd oplevert en op een gegeven moment ontstaat er weer ruimte voor school of werk. Al deze zaken hebben invloed op hun agenda en mentale en emotionele headspace. Het is belangrijk om in het proces wat je gezamenlijk ontwerpt en ik elke meeting hier aandacht voor te hebben.

INSPIRATIE

Beleid maken en over beleid spreken kan soms abstract voelen. Terwijl het gaat over mensen. Met deze verhalen van jongeren hopen we inzichtelijk te maken op welke manier beleid rondom wonen invloed heeft op het leven van jongeren. Jongerenpanel de Derde Kamer bestaat uit een diverse groep jongeren, de leeftijden van de jongeren liggen tussen de 19 en 28 jaar oud. Een ieder heeft op diens eigen manier ervaring met dak- en of thuisloosheid, er zit veel diversiteit in die ervaring.

“Ik woon nu met een 24-uurs indicatie beschermd. Dus ik krijg leefgeld en woon in een huis van de instelling. Ik ben eigenlijk allang klaar om uit te stromen. En dan zou ik ook mogen blijven wonen in dit huis. Maar dan zou ik een andere uitkering krijgen. En daarvan zou ik echt nooit dit huis kunnen betalen. Andere huizen zijn niet beschikbaar. Dus ik zit vast in een zorg-instelling die ik niet nodig heb. Hou een plek bezet voor iemand die het wel nodig heeft en heb geen idee wat ik kan doen om wel een huis te vinden wat ik kan betalen van een uitkering. Zou het niet slim zijn om voor mensen zo als mij met een huurkorting te werken? Of mij - tot ik weer in staat ben om te werken- tijdelijk een iets hogere uitkering te geven?”

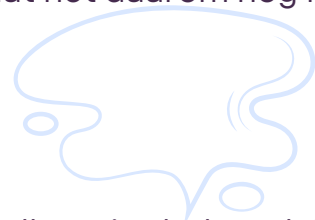
“Ik woon op dit moment in een safe house. Hier voel ik mij voor nu op mijn plek. Alleen weet ik dat dit niet een plek is waar ik nog tijden ga wonen, dat wil ik ook niet, ik ben straks klaar voor een volgende stap. Ik heb er alleen niet zo veel vertrouwen in dat ik straks een passende woning ga vinden. Er wordt een beroep gedaan op mijn zelfredzaamheid en ik ben ook zelfredzaam, maar de woningmarkt is vreselijk. Op eigen kracht een (sociale huur)woning vinden gaat heel erg moeilijk worden. De andere optie is dat ik begeleid ga wonen, maar eerlijk gezegd zie ik dat niet zitten. Dat is niet meer passend voor mij, ik ben straks klaar om op mezelf te wonen.”

“De woning waar ik in woon is fijn en passend. Alleen de begeleiding niet. Dit is er namelijk niet. Ik woonde eerst begeleid en nu zelfstandig en ik zou ambulante begeleiding krijgen hier, alleen is dat er nooit van gekomen. Ik ben daar nu al twee jaar mee bezig en het is nog steeds niet gelukt.. Ik maak me hier wel zorgen over. Wat als ik weer terugval en weer dakloos wordt of crishulp nodig heb? Dat zou ik zelf verschrikkelijk vinden, maar is toch ook veel duurder voor de maatschappij?”

“Ik heb een fysieke beperking. Ik woon in een woning die niet volledig aansluit op mijn zorgbehoefte. Er is wel een traplift geïnstalleerd, maar dit is een heel gammel ding. Ook zijn mijn burens er niet blij mee, hij neemt veel ruimte in beslag. Daarnaast woon ik in een woning die als voorwaarde heeft dat ik studeer, hierdoor zal ik deze woning ook kwijtraken op het moment dat ik stop met studeren. Dat maakt dat ik op dit moment nog wel voor een studie sta ingeschreven terwijl ik eigenlijk al wil focussen op werk. Alleen zou ik niet weten waar ik dan moet wonen, ik laat het daarom nog maar zo..”

“Ik woon via Housing First op een fijne plek. Alleen is de begeleiding niet goed genoeg geregeld. Er is veel verloop, wat maakt dat ik telkens veel nieuwe gezichten tref. Dit is niet heel erg helpend. Soms heb ik het gevoel dat ik maar kennis blijf maken in plaats van dat ik een band kan opbouwen met mijn begeleiding en kan werken aan die dingen die belangrijk zijn voor mijn toekomst”

“Ik heb op dit moment een woning gekregen via urgentie. Dat is heel fijn, alleen het proces dat hieraan voorafging was ontzettend lang en ingewikkeld. Ik moest bepaalde papieren inleveren om in aanmerking te komen voor urgentie. Gelukkig had ik begeleiding die mij hiermee hielp, anders was het nog vervelender geweest dan het al was. Telkens als er een fout zat in mijn aanvraag kreeg ik deze terug, punt was alleen dat de mensen die dit moesten beoordelen telkens niet verder lazen dan de fout die ze ontdekten. "Hierdoor duurde het proces van urgentie aanvragen meer dan een half jaar!”

A vertical decorative bar on the left side of the page, featuring a light teal background with rounded corners. It contains several stylized, teal-colored shapes that resemble the letters 'W' and 'V' arranged in a repeating pattern.

SLOTNOOT VAN DE JONGEREN; NIKS OVER ONS ZONDER ONS

Dat we terug kregen dat gemeenten die we spraken nog niet klaar zijn om participatie volledig te omarmen, schrokken we best wel van. Niet omdat het niet klopt, maar omdat het bijna voelt alsof we ons daarbij neer moeten leggen. Daar denken wij anders over. In het “Nationaal Actieplan Dakloosheid: Eerst een Thuis” staat de volgende zin: “Het Nationaal Actieplan Dakloosheid zet in op een paradigmashift in de manier waarop we kijken naar en omgaan met dakloosheid.” Dit gaat binnen de context van het actieplan voornamelijk over meer inzetten op preventie. Maar je kunt de zin breder lezen. Als we blijven volhouden dat gemeenten, of andere overheidsinstanties, nog niet klaar zijn om participatie te omarmen, gaan we er met elkaar nooit klaar voor zijn. Participatie omarmen vraagt om een andere manier van kijken én doen! Door klein te beginnen, te leren van de fouten die er onderweg gemaakt worden en door de successen te vieren. Alleen zo gaat het lukken om straks echt geen beleid meer te maken over mensen, zonder de mensen om wie het gaat te betrekken!

BIJLAGE 1: STAPPENPLAN

Met het Jongerenpanel de Derde Kamer zijn we inmiddels geoefend in het samenwerken met beleidsmakers. We delen hier 2 verschillende stappenplannen.

Stappenplan 1

Ik ben ambtenaar en ik wil/moet iets met jongeren..

1. Waar sta je in de beleidscyclus?

Dit maakt uit voor de manier waarop je het participatieproces inricht. Is het zo dat je al helemaal aan het eind van de cyclus bent? Dan kun je je afvragen hoe betekenisvol het gaat zijn voor jongeren om nog te participeren. Vaak is er dan nog maar weinig ruimte over om de input die je ophaalt een plek te geven en in dat geval kan de participatie zelfs een negatief effect hebben. Wat je wel zou kunnen doen is hen vragen om het bestaande beleid te evalueren wat je weer input oplevert voor het vormgeven van de volgende beleidscyclus.

2. Wat wil je doen met de jongeren die je gaat betrekken?

Wil je ze bevragen, informeren of wil je co-creëren? Dit vraagt om een andere aanpak en om een ander participatieplan. Het is goed om aan de voorkant helder te maken wat je verwacht van jongeren, zodat ook zij hun verwachtingen helder hebben en je met elkaar niet voor teleurstellingen komt te staan.

3. Wie heb je nodig om dit voor elkaar te krijgen?

Je hebt jongeren nodig, maar waarschijnlijk is het ook slim om professionals die met jongeren werken of belangenbehartigers te betrekken bij het proces. Zij hebben vaak al een langere relatie met de betreffende jongeren en kunnen jou en de jongeren helpen om de participatie soepeler te laten verlopen. Soms is het ook goed om binnen je eigen organisatie collega's van andere beleidsterreinen te betrekken. Dit zorgt ervoor dat je de opgave centraal zet en hier omheen het passende team bouwt. Maar het zorgt er ook voor dat jij en je collega niet bij dezelfde jongeren aankloppen met een soortgelijke vraag, maar dit juist gezamenlijk doen.

4. Zijn de randvoorwaarden op orde?

Wat deze randvoorwaarden precies zijn kan je zelf formuleren. Maar dit zijn een paar randvoorwaarden waar je zeker aan moet denken:

- Is er voldoende budget?
- Is er ruimte en tijd om dit proces de aandacht te geven die het nodig heeft?
- Is er ruimte om de jongeren die meedoen op maat te waarderen?
- Is er ruimte om fouten te maken?

5. Hoe richt je een proces in waar iedereen ook echt aan kan deelnemen?

Een gezamenlijk werkritme maken zorgt ervoor dat deze ook toegankelijk is voor iedereen. Afspreken onder schooltijd is voor jou wellicht prettig, maar maakt het voor jongeren onmogelijk om erbij te zijn. Door samen het proces in te richten voelt iedereen hier eigenaarschap over en kan iedereen zich committeren aan de gemaakte afspraken.

6. Hoe geef je opvolging aan alle waarde die je creëert samen?

Jongeren geven aan dat ze de impact van hun participatie het meest voelen als ze een terugkoppeling krijgen of direct kunnen zien wat de impact is. Zonder dit geven jongeren aan dat het voelt alsof hun inzet bijna overbodig is geweest. Goed dus om samen te bedenken wat er met alle input en uitkomsten gedaan wordt.

Stappenplan 2

Dan nog een paar punten van aandacht vanuit ons white paper. Het is een goed idee om jezelf deze vragen gedurende elke fase van het proces te stellen, maar extra belangrijk tijdens de fase van doen.

1. Horen we elke stem?
2. Zijn we toegankelijk?
3. Is er voldoende informatie verstrekt?
4. Is het proces voldoende flexibel?
5. Is er voldoende budget?

Voor een toelichting op elke vraag verwijzen we je graag door naar ons [whitepaper](#) over betekenisvolle participatie.

BIJLAGE 2: EXTRA INSPIRATIE

[Onze brief voor wethouders: samenwonen is samen oplossen](#)

[Podcast: alle jongeren een thuis](#)

[Bondgenoten in de democratie](#)

[Handboek Jeugdparticipatie](#)

[Whitepaper over betekenisvolle participatie](#)

BEDANKT VOOR HET LEZEN

info@jongerenpaneldederdekamer.nl

www.jongerenpaneldederdekamer.nl